

MAGYAR KURIK

Bétsből, Kedden, November' 30-dikán 1819.

B é t s.

A' Német kabinéteknek idegyülekezett Küldöttjeik a' mult isötörtökön (November 25 dikén) tartották első Conferenziajokat a' Cs. K. Udvari és Státus-Concellaria' épületében. A' Conferenzia' tagjai ezek: — Austria' részéről, Cs. K. Státus és Conferenzialis 's külső dolgokra ügyelő Minister Hertzeg Metternick, a' ki egyszersmind Elölülő is — 2). Pruszszia' részéről; külső dolgokra ügyelő Minister Gróf Bernstorff, 's az Austriai Cs. Királyi, és a' Württembergi Királyi Udvarokhoz rendeltetve lévő 's teljes hatalommal felruházott H. Követek, General-Lieutenant Gróf Krusemark, és Küsterurak — 3). Bavaria' részéről; Királyi Státustanátsos 's a' belső dolgokra ügyelő Ministerium' Directora Gróf Zentner, 's a' Cs. K. Udvarnál lévő H. Követ Gróf Stainlein — 4). Szakszonია' részéről; H. Kabinétumi Minister Gróf Einsidel, 's a' Cs. K. Udvarnál lévő Követ Gróf Schulenburg — 5). Hannovera' részéről; H. Kabinétumi Minister Gróf Münster, 's a' Cs. K. Udvarnál lévő Követ Státusminister Gróf Hardenberg — 6). Württemberg' részéről; a' Cs. K. Udvarnál lévő Követ Státus minister Gróf Maedelslohn — 7). Baden részéről; a' Nagyhercegségi külső dolgokra

ügyelő Minister Gróf Bernstett és a' Cs. K. Udvarnál lévő Követ Gróf Tettenborn — 8). A' Hassiai Valosztó Fejedelemség' részéről; a' Cs. K. Udvarnál lévő Követ Gróf Münchhausen — 9). Hessen-Darmstatt részéről; Nagyhercegi Titkos Tanátsos 's Udvari Marschall Gróf Du-Thil — 10). A' Dániai Udvartól Holsatzia' részéről; a' Cs. K. Udvarnál lévő Követ Státusminister Gróf Bernstorff — 11). Belgiumtól Luxemburg' részéről; a' tanulásra, industriára, 's a' plántatartományokra ügyelő H. Minister Falkur — 12). A' Szakszoniai Nagyhercegi és Hercegi Házak' részéről; Titkos Státusminister Gróf Fritsch — 13). Brannschweig' és Nassau' részéről; Nassaui Státusminister Gróf Marschall — 14). Mcklenburg Schwerin és Strelitz' részéről; Titkos Státusminister Gróf Plessen — 15). Holstein-Oldenburg, Anhalt, és Schwarzburg' részéről; az Oldenburgi Hercegségbéli fő Appellatorium forum' Elölülője Bergur — 16). A' Hohenczollern, Lichtenstein, Reusz, Schaumburg-Lippe, és Waldeck Házak Követje még nem érkezett meg — 17). A' szabad városok' részéről; Lübecki Senator Hachur.

Frantzia Ország.

Azon ifjak közzül, a' kik ezen or-

szágban tavaly (1818-ban) arra az időre eljutottak, hogy a katonák közzé sorvadás által előszollitathatnak, Nov. 10-dikén 20 ezeren valósággal elő is szollitattak, oly rendelés mellett, hogy a ki közülök maga helyett December 20-dikáig mást nem állit, akkor maga elő állani 's azon sereghez, a' hova rendeltetett útnak indulni köteleztetik. A lovassághoz 10,016; az ágyuzókhoz 1232; az Inzsinör Regementekhez 120 emberek rendeltettek közülök; a' hátralévők a' Legiókhoz utasítottak.

Orleans városában Desbois nevű férjfiut hét esztendeig tartó fogság-szenvedésre büntettek azért, hogy egy ifjú hajadon személynen erőszakot tett. Hanem talám magánál a' dolognál is nevezetesebb ezen történetben az a' környúlással, hogy maga a' férjfi' Prokurátora ilyen erköltsi prédikációt intézett az ítélőszék előtt, 's a' mi még több, a' jelenlévő közönség előtt, a' rossz emberhez: — „Az igazság' temploma, úgy mond, az erköltsiségnek is temploma; „távol legyen tehát tőlem, hogy a' vádolttatott személyt mentsem; megérdemli ő a' mi egész bosszankodásunkat; ő az emberi társaság legelső, legszentebb, és legkellemetesebb kötelességeit sértette meg, tudni illik, azt az oltalmat 's azokat a' tekinteteket, melyekkel a' férjfiak az aszszonyembereknek, ezen szeretetreméltó teremtéseknek, kik a' mi nemző atyáinknak feleségeik 's gyermekeinknek anyjaik, tartozunk; a' kiknélkül semmi boldogság nintsen, 's a' kikkel való társalkodásban semmi féle szerentséltenség nem elhordozhatatlan, 's a' többi.“

A' Bavariai Közönséges Újságban ily anekdotá-forma nevetséges dolgot olvasunk: — „A' mi Párisi levelezőnk, úgy mond, azt írta vala nekünk nem régen, hogy Herczeg Broglie általállott

volna a' Liberalisoktól a' Ministeriálisokhoz, mellyért őtet a' Liberalisok egy anekdotának az újságlevelekben való kihirdetése által leczkézték-meg. Az anekdota az Anglus Minister Walpole idejéből van vétetve, 's így beszólltetik elé a' Frantzia levelekben: — „Walpole eszébe révén, hogy a' Parlament' alsó házában az Oppozitzió' padján egy derek nevelésű 's jó fejű, nagy talentumú ifjú ember, jóvallásait gyökeres beszédei által keresztül vagdalja 's néki ekképpen sok bajt okoz, oda megy hozzá, barátságos beszédbbe ered 's még valami távolról való atyafiságot is akar velle kötni régi őseikről. Elvégződvén az ülés, mondja Walpole az ifjunak, hogy a' szekerit elfelejtette oda rendelni, tehát engedje-meg, hogy ő is ülhesse-be amazéba, 's hájtassanak az ő háza felé. Jól van. A' szekerben a' Minister legnagyobb lebotsáthozással viselte magát, felhozta, hogy a' kettejek közt való vélekedési külömbiségek nem oly nagyok, hogy meg ne egygyezhetnének, arról is beszélt, hogy a' külső követségi személyek közt mostanság mitsoda változások fognak történni — végre, mint ha valami nagyon nevezetést mondana, így szollitja-meg az ifjú Orátort: Hát Etsém Uram! tud-e Spanyolul? 's a' nélkül, hogy a' kérdésére való feleletet megvárta volna, a' hintóból kiszállván a' házába sebesen be-ment. Az ifjú elbámolván gondolkodott, hogy valyon mit akart a' Minister, kérdése által jelenteni; talám a' külső dolgokra ügyelő Ministeriumban akar néki szolgálatot adni; vagy éppen Spanyol Országba Követnek küldeni? Hozzá fogott a' Spanyol nyelvnek tanulásához — a' Ministerekkel ellenkező padon sokkal ritkábban kezdett megjeleni, a' Ministerek ellen ritkán beszéllni, 's a' V Vighek klubjába még sokkal ritkábban menni. Walpole ezt lát-

ván, jól tudta mi dolog. Az ifjú, három hónapok mulva, mikor már meglehetősen megtanult volt Spanyolul, elbeszélte a' Ministernek, hogy tanácsát követvén, már a' Spanyol nyelvet megtanulta — melyre a' Minister így kiáltott fel dicsé-
 rő hangon: Igen jól van Etsém Uram, már most olvassa Don Quixotot szorgalmasan eredeti Spanyol nyelven — ezen gyönyörűségre akartam útat mutatni Etsém Uramnak, mikor a' Spanyol nyelvnek tanulását javasoltam.'

Talleyrand Herczegről ily megjegyznivalót közöl ugyantsak ezen Bavarini Ujság a' Párisi Constituzionelből: — „Ezen Herczegről, úgy mond, a' törvényhozó kamarak' kinyitására közzetudósítván örökké oly beszéd szokott szárnyra kerülni, hogy ő igen nevezetes ember legyen, mint a' kibe az egyik rész, az Ultrák' része, egész bizalmát helyeztetné, a' másik rész pedig, tudniillik a' Liberálisok' része, nagyon félne tőle. Mi azt jegyezhetjük meg felőle, hogy benne mindenek felett azt a' magaalalmaztatást 's azt a' előítéletnélkülvalóságot lehet bámulni, mellyel ő, mint az időnek környüállásai kívánták, egy extremumról a' másra örökké által tudott menni. Az úgynevezett Constituens Nemzeti Gyűléskor Püspök lévén, a' Republikai Országlás alatt a' papi ruházatot, a' Direktorium alatt a' Bourbonokat, 's a' Consulság alatt a' Direktoriumot esküdte-el. A' Császárság alatt azon mélységes örvénynek kiszélesítettésén dolgozott, melly Frantzia Országot a' régi Dynastiától elválasztotta. Az ellenséges armádáknak megérkezésekkel a' Császárság mellől elállott, 's a' Bourbonok mellé esküdt vissza, éppen azon Bourbonok mellé, kiknek örökös gyűlölésére megesküdött vala. Hát már az ólta volt-e még valami hátra a' mit elesküdhessék? Még is

találunk valamit; t. i. azokat polgári szabadság' principiumait, a' mellyeket 1790-ben oly nagy buzgósággal alanni látszott. Ezeket elesküdté akkor mikor az Ultrák közzé lépett. Pedig akár melly nagy legyen is ezen nevezetes oszlopembernek politikai indifferentismusa vagy lelkiesmereti érzéktlensége, tsak ugyan fel nem tehetjük felőle azt, hogy, mint a' Revoluzió' minden változásainak szemmel látott tanuja, eszébe nem vette volna azt, hogy az Ultrákkal semmihez fogni, semminek állandó talpkövet tenni nem lehet, és hogy arra, hogy ők tökéletesen kielégíthetessenek, a' kívántatna, hogy az Országban minden dolgoknak rendje a' hegyes végére állítsék. Mi lehet tehát a' Talleyrand Ur' célja mostan az Ultrák' serege elejébe való kiáltással? Ismét fő személyt akar jádzeni; nevezetessé akarja magát tenni; zavarosban akar halászni; magát az Ultrák által Ministerségre akarja emeltetni, de oly fenntartással, hogy mihelyest szükségesnek lenni látandja, e' mellől is ismét elesküdjék.“

Nagy Britannia.

Innét a' Reformálás' dolgáról mostanság' semmi környüállásos tudósításokat nem olvastunk. Úgy látszik, hogy nem volt sikertelen a' Hunt' jóvállása, melly által a' Radikális reformálás' barátjainak azt tanátslotta, hogy a' Parlamentum' üléseinek elkezdődéssek előtt semmi féle népgyűléseket ne tartsanak.

Az Anglus népnek az a' része ellenben, melly az Országlósékkél tartván a' reformálódást meg akarja akadályoztatni, annál gyakrabban tartja a' maga úgynevezett Loyalis gyűléseit, mellyek kérelmeket készítenek a' Régens Princzhez, azért, hogy az Országlóséknak legyen mit hozhasson-fel majd a'

Parlamentumban a' Radikálisok ellen. (A' Loyalis nevezet éppen olyan közönséges már most Angliában mint a' Radikális.) — Az Oxfordi Loyalisok is kérelmet készítettek és küldöttek a' Régens Princhez.

Summary of Londoni újságlevelekből — A' Ministeriális Kurirból: Dublinban gyűlést tartottak az Irlandus Catholicusok, 's külömbkülömbféle határozásokat tettek, mellyek közzul némelyeknek nagyon radikális formájok van, úgy hogy akadályoztatni fogják inkább a' Parlamentumban az ő emancipaltatásokat, mint elősegélleni. Irlandiának északi részeiben is törvénytelen öszszegyülekezések jelengetik magokat. A' békételenek, kik efféle öszszeseregléseket tartanak, Pántlikás embereknek nevezik magokat, 's éjjelenként tsavarognak ide 's tova az Országban, 's fegyver- és pénz-requisitziókat tesznek, 's a' pénzt is azért gyűjtik, hogy azon is fegyvert vásárolnak. A' kiket a' Pántlikások a' magok részekre tsábithatnak, megesketik, hogy halgatni fognak 's engedelmesek lesznek. Erre nézve a' Galway városabéli Loyalis Magistratus úgy ítélvén, hogy jó leszen előrelvő vigyázással élni, a' Loyalis lakosokat öszszehivatta 's tanátsot tartatott az eránt, hogy a' tsendes nép minden bajtól megoltalmaztathassék, 's az öszszesküvés' gerjesztőji megbüntetődjének. Pénzgyűjtemény eránt is gondolkodott ezen Loyalis gyűlés oly célra, hogy a' tsendes lakosok' oltalmazóinak száma megjutalmaztatások által is neveltessék. — Angliának néhány Grófságaiban egy időtől fogva éjjeli berontások 's még gyilkosságok is kezdettek történni, 's azt mondják, hogy mind ezeket azon Reformálók tselekednék, a' kik éjjelenként szokták gyűléseiket tartani, 's a' kik közt fegyveres emberek is többek szoktak lenni. Ez

efféle történetek arra indították a' Staffordi Grófságbéli Magistratusokat, hogy az ott találtató Polgári fegyvereseket 1000-re szaporítsák. Hasonlóképpen tselekedtek Skotziában az Edinburgi 's több más Magistratusok, 's ezek is Loyalis kérelmeket készítettek és intéztek a' Régens Princhez. — A' *Morning Chronicle*-ből: Az Északi Amerikai levelek szerént Ney-Yorkban és Baltimoréban szünni kezdett ugyan a' Sárgahideg. hanem Uj-Orleanban annál nagyobbban kezdett hegyetlenkedni. A' 5000 ezerből álló lakosok közzul napjában 25 emberek halnak-el. A' várost a' lakosok sokan oda hagyták: hanem a' nyavalya a' Mississipi mellett felfelé is kezd terjedni. — Havannában is oly nagyon folytatja hegyetlenkedését a' Sárgahidog, hogy a' Radikusból nem régen oda érkezett 3000 katonák közzul 1400 már ispotályba záratott.

* * *

Londoni Könyváros Carlile, kőről már más alkalmatossággal megiratott, hogy a' Payne munkájának kiadásáért 's árulásáért megpereltetvén, 's bűnösnek lenni íteltetvén, az ölta fogságban ül, November' 13-dikán ismét ítélőszék' elejébe állittatott az istenkáromló könyvek kiadásáért. Panaszolkodván, hogy ötet a' maga védelmezésében akadályoztatják, ily feleletet kapott a' Fő Itélőbírótól: „Igen is, azt egyáltalában meg „nem engedjük, hogy az Ur valami olvont „mondjon vagy tselekedjék, a' mi annak „tagadására czélozhasson, hogy a' *Szent- „írás* a' Teremtőnek kinyilatkoztatott aka- „ratja légyen. Egyéberánt minden utak „módok, mellyek a' törvényekkel nem „ellenkeznek, az Ur előtt is nyilva vagy- „nak.“ — Minthogy azonközben Carlile a' Fő Birónak ezen intésével se' gondolván, tovább is vitatni akarta azt, hogy a' Payne' könyvében találtató fel-

ily
vasu
ügy n
gen, h.

tételek igazak, tehát egyenlő akarattal meghatározta az Itélőszék, hogy neki halgatás parantsoltassék, azért, mert a' törvény tilalmazza azt, hogy valaki valamely törvényes szék előtt a' Keresztynség' tudományainak igazságát tagadja; melly után a' Fő Bíró ismét vissza kísértette a' bűnöst a' fogházba, tudtára adatván, hogy November' 16-dikán ismét elő fog hozattatni a' végső ítéletnek meghallására.

Elegyes Dolgok.

Némely ujságlevelék nevezetes szerentsétlenségeinek beszéllésével foglalatostkadtatják Olvasóikat Napkeleti Indiából. Az Indus' vize torkától nem messze Ketsch (C u s c h) nevű tartományt 's annak országló Fejedelmét az a' szerentsétlenség érte a' mult Jun 16-dikán, hogy a' földnek rengése által, tsak nem az egész tartomány, sok városok és faluk semmivé tétettek, és sok emberek az omlások alá temetettek. Az egész Indus Historia nem emlekezik ehhez hasonló földindulásról vagy ingásról. Tsak a' fő városban, melynek neve az odaváló irás szerint Boogebooge, a' nállunk való Német kimondás szerint pedig *Budschbudsch*, egy tsupa köhalommá változván, 2000-nél több embert temetett maga alá. Egy Ánglus fegyveres tsapat Keir nevű Kommandáns' vezéricséje alatt a' vároától nem messze feküvén lógerben, onnét szemlélte a' várnak, és városnak néhány szempillantatok alatt történt özszeomlását. Több városok neveztetnek meg, a' mellyeket hasonló szerentsétlenség ért; milyenek Mandavi, Mundria, Baroda, Andsharu, 's mások. Még Gúsurate nevű szomszéd szigetre is által hatott a' földnek nagy rengése; a' szigetnek Admedabad nevű városában

néhány templomok s' egyék nagy építetek özszeomlottak. — Nem sokkal ezen rettentő tsapás előtt egy más nagy szerentsétlenség érte volt ezen tartomány' urának a' Radschának familiáját, Rét televérek lévén, minekutáonna egygyütt jó idejig schakkoztak 's az időt legnagyobb barátsággal tölteni látszottak volna, néhány minuták mulva az egygyik a' másikat orozva által dőfte. A' gyitkos a' volt, a' melyik már az uralkodó széken ült, de az uralkodásból azonnal levetetett, 's még a' földinduláskor nem tudták, hogy az ő fija fogfe az országlásra emeltetni, vagy a' megölettetettnek fija. Az anyyokat azon kastély omlása alá temette a' földrengés, melyben lakott. Mást nem emlitenek, hogy a' familiájából elveszett volna. —

Ezen földrengésnek szörnyűségét abból is meg lehet itélni, hogy, noha gyengén, még Puhnában is éreztetett, a' melly oda, délfelé 70 vagy 80 mértföldnyire esik. A' rengés a' következett napokon is, még 20-dikban is, tartott, melly miatt a' tartomány' lakosai szörnyű félelemben voltak. — A' rengés azonban nem oly nagy mértékben éreztetett, minteleintén, mellyet annak lehetett tulajdonítani, hogy Budschbudsch től valami harmintz Ánglus mértföldnyi távolságra, egy hatmon a' földalatt égő tűz kiűzött 's egy Vulkánt farmált, hol az égő matéria szüütelenül folyván ki felé, ott takarodik-ki az a' tüzerő, melly a' földet oly nagyon megszkettette vala.

Ujabb Ujságok.

A' Nov. 20-dikán költ Párisi Monitörben ily Királyi parantsolat találtatik: — Lajos, Isten' kegyelméből Frantziaország és Navarra Királya; köszöntésün-

Ket ajánljuk mindeneknek, kik ezeket olvassák. Mi a' következőket rendeltük és rendeljük. — 1. Czík. Báró Pasquier Statusminister 's a' követek' kamarája' tagja, külső dolgokra ügyelő Ministerre; Marquis Latour-Manbourg, Frantzia Pair 's a' mi Anglus Udvarnál lévő Nagykövetünk, Hadi Ministerré; Royur, Státusminister 's a' követek' kamarája tagja, Financziái Ministerré nevezettek. — 2. Czík. Gróf Decazes, belső dolgokra ügyelő Minister, a' mi Ministeriális Tanátsunk' Elölülőjévé nevezetett. — 3. Czík. A' mi Ministeri Tanátsunk' Elölülőjére bizattatik, hogy ezen Rendeléseinket végrehajtsa. Költ a' Thuillieria' kastélyában November 19-dikén, az idvességnek 1819-dik, 's a' mi Országlásunknak 23-dik esztendejében. — Lajos.

Ezen Királyi parantsolat szerént tehát, Minister Desolles, Gouvion San-Cyr, és Báró Louis, kihagyattak a' Király' Ministerei között, 's helyekbe a' feljebb megnevezettek tettek-be.

* * *

Hivatal szerént nem iratik, de a' Bavariai Közönséges Ujság szerént tsahugyan Párisi levelekben emlittetik, hogy mint hirtelik, a' feljebb nevezett három Ministereknek a' Ministériumból lett kilépések, azért történt volna, hogy a' Választást illető törvényen tételődhető változásokban, mellyeket a' Royalisták tavaly oly nagyon sürgettek, de akkor a' Ministerek meggátoltak, most pedig a' négy megmaradott Ministerek is kívánnak, meg nem egygyeztek.

Kadiksbán nagyon szünik a' Sárgahideg, a' melly szerentsét a' nyolcz napok-olta tartó esőzésnek lehet tulajdonítani. Az is egy kedvező jelet ezen tekintetben, hogy a' madarak kezdenek vissza térni Kadiks környeikre, mel-

lyek oly természeti tulajdonsággal bírnak, hogy az efféle dögleletes ragadó betegséget finom szaglások által megérezvén, az oly helyekről, a' hol efféle betegség uralkodik, el szoktak távozni.

'A B é t s i C z i k k e l y e k' f o l y t a t á s a : —

Ő Felsége a' mi kegyelmes Királyunk, Feld-Marchal-Lieutenant és Udvari Hadi Tanátsnok Baró Mecséry Ő Excellenciáját, számos hadi tetteiről eléggé esmeretes Hazánkfiát, a' hi 42 esztendei hadi szolgálatja alatt, mind békesség idején, hivatalbéli kötelességeinek hiveséggel és fáradhatatlan munkássággal lett bétöltése által; mind pedig a' hosszszas háborúkban, különösen a' Frantzia Revolutzió kezdetehori véres üthözetekben, a' midőn az Ausriai Soregek, magoknál mindenkor sokkal számosabb Frantzia hadakkal, 's a' legkedvetlenebb körülállások között viaskodtak, tsaknem naponként verekedvén, gyakorta, kevés számú népivel is fényes vitézi tetteinek bizonyosságait adta, állhatatos hazafiúi pályafutása által a' Király és a' Haza mellett való jeles vitézkedése által magának fényes érdemeket szerzett, minden fizetés nélkül Belső Titkos Janátsosi rangra csemelni méltóztatott.

* * *

Császár és Király Ő Felsége kegyelmesen méltóztatott az Erdélyi Udv. Felséges Cancellariánál volt Udvari Concipista Nyíró Mihály Ur helyébe, kinek Udvari Titoknokká lett nevezetéséről már más ízben emlékeztünk, ugyan ott eddig mint Registrans, megkülömböztetett hiveséggel, szorgalmatossággal szolgált Malom 'Sigmund Urat, Udvari Concipistává kinevezni.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

A' Pesti tudósításokban ezeket olvastuk: —

Pesten Nov. 22-ikén a' Sz. Ferencz Szerzetének templomában ritka pompával ünnepeltetett Sz Cziczelle napja. Reggel 10 órahor nagy muzsikás Mise tartatott, melyet az oltárnál Tisztelendő Páter Holczer Balás mostani Guardian Szerzetes társaival végzett, a' karban pedig mintegy 150 muzsikusok. E' végből meghivatattak mind a' két városbéli nevezetesebb Muzsikusok, és a' Muzsikának gyakorló barátjai; a' Compositio ama híres Cherubinitól való; az elődást Seiler Ur, a' Buda fő templomnak Muzsika Igazgatója igazgatta. A' Hangmesterségnek ezen remek munkája valamint a' Catholicus Cultusnak felséges méltóságát szívrehatóképen éreztette, így a' Szép Mesterségeknek a' kegyes érzések felgerjesztésére igen munkás erejét tagadhatatlanul megbizonyította. Rivaltképen felséges volt a' Gloria, Credo, és Agnus Dei, melly részeknek méltóságos erejét azok különösen érezheték, kik a' muzsika zengésével a' Pap által mondatni szokott textust öszve hasonlították. Ezen pompás remeknek előadásában, melly az egyházi Muzsikának egy nagy példája, résztvettek minden Vallás különbség nélkül a' Hangmesterségnek barátjai, valamint a' Halgatók között is ezen részvétel szembetűnő volt.

* * *

A' múlt Pestivásár alkalmatosságával hizott-marha eladattatott volt 13,117. Mellyek közzül Magyarországi

ökör: 4559; Moldovai ökör 2058; Bussa ökör 315; Rátz vagy Serviai ökör 92; Magyarországi tehén 2967; Moldovai Tehén 3005; Bivaj 141. — Ezen Gőboly Marha közül egy darabnak legnagyobb ára volt 147 fl. 30 xr.; 's efféle ökröknek darab számra a' husa 4 mázsára, a' fagyúja 60 fontra betsültetett. Ezen Falkát Karlowitzból Andriowits Demeter hajtotta, az egész Falka állott 241 darabból, és a' Korneuburgi Austriai Mészárosok vették meg. — Általában vévén a' külömbféle Falkáknak közép árát 95 forintra lehet darabját tenni; de volt darabja 60 fton is, 's ezeknek nehezsége betsültetett husban 2 mázsára, 25 fontra, fagyúja pedig 20 fontra. A' valóságos eladók és vevők 20 külömbféle helyekről vatók voltak.

Ugyan ezen vásári alkalmatossággal November 20-kán levágotott két Magyarországi ökör, mellyeknek husa 1747 fontot, fagyúja pedig 446 fontot nyomott, és egy öszveségessen 2193 fontot: — Ezen két ökör a' Fegyverneki pusztán Heves Vármegyében nevelkedett, 's ott hét esztendeig húzta a' jármot; a' múlt télen ugyan ott szénára fogatott; és a' közelebbi nyáron Pesten szénával, és darált-gabonával tartatott; magassága a' nagyobbiknak a' marjánál 17' marok, és 1 hövelk volt. A' Mészárosok azt itélték róla, hogy ha egy hónappal előbb le vágotott volna, egy mázsával löbhet nyomhatott, mert már most fogyni indult. Ezen nevezetes példák által megbizonyítottott, hogy a' Magyar Szarvas-marha, jó gondviselés alatt sem ercisére, sem hizhatóságára nézve nem alábbvaló a' szomszéd tartománybelinél, minthogy az említett két darab egyenként véve mintegy 11 mázsái nyomott.

A' Magyar Nemzeti Litteratúra újabban ily betses munkákkal gazdagított:

„Quinti Horatii Flacci Opera Latina, ejusdem generis versibus hungarice explicata. — Vagyis: Horáczi Munkái hasonló nemű Versekkel megmagyarázva — Édes Gergely által. — Pesten Trattner János Tamás betűivel és költségével. 1819. — Két kötet közép nyolczad rétbén. A' két kötetnek ára 4 forint.“

„Ertékezés a' Magyar Verselés módjáról, és Fordításokról. — Tit Petronius Arb. nevezetesebb Verseinek hasonló mértékű, és ugyan annyi sorú próbafordításával egygyütt. — Készítette Somogyi Gedeon. — Veszprémben. Özv. Szammer Mikályné betűivel. 1819.“

A' Könyvnek homlok írása rézre vagon metszve, és díszes képetskévelis felékesítve, borítottja is elég tsinos, 's a' nyomtatás olly gondossan vitetett végbe, hogy benne igen kevés hibákat találhatni.

* * *

Rév-Komáromból, Nov. 26-kán.
— Nemzeti kimivelődésünk előmozdításában mind untalan munkás Városunk' szép izlésű Fiai, és Leányai érezvén, hogy a' melly Intézetben a' hasznos dolgok a' kellemetességekkel illendően szerkeztetnek össze, azt sok tekintetben

azt Emberiség Oskolájának lehet tartani: a' mult hónapban egész örömmel vettek pártfogások alá egy Nemzeti játszó Társaságot, melly Kilényi Dávid Ur Igazgatása alatt, — ki egyszersmind nevezetes Játszó is — nagy megelégedéssel adott már elő egynehány Darabokat — Jelesebb Tagjai ezen új Társaságnak: a' tsak nem Nemzeti Játékszintűk kezdettől fogva ditséretes Lang Ur, a' különös említésre méltó Etsedi Josefa, az ügyes Szentpéteri, Ifj. Lang, és Farhas Urak, több igyekező Társaikkal.

A' S A J K A. S O N E T T.

Csalárd örvények, vad sziklák között
Sajkám lebegve futja víg futását,
'S kaczagja a' bosszús szél' 's hab' duzzanását,
'S szirtjeit, mellyekbe olly sokszor üt-
között.

Nőm 's e' kisdud csoport az Üldözött'
Arczáról csókkal törlik izzadását;
'S lantom, szelíden zengve a' szív' habzását,

Az árbocon függ, myrtusaim között.

Köd, éj borítják útamot megint!
De rám amott egy szép csillag tekint,
'S szent hittel tölti-bé a' csüggedt szívet.
Elő! elő! bár mik rettentsenek!
Eajában nem hagyják az Istenek
A' Szeretőt, a' Művészt, és a' Hívet.

Novemb. 11. d. 1819.

Száz forint Conventió: pénzért adtak Váltó czédulában: --
Nov. 26 dikán 250 — 27 dikén 250 $\frac{1}{2}$ — 29 dikén 250 $\frac{1}{2}$ — firintot